

безпеки самим господарюючим суб'єктом. Процедура екологічного аудиту дозволяє господарюючому суб'єкту самостійно, без втручання держави, привести у відповідність до вимог природоохоронного законодавства свою діяльність, оскільки дана процедура спрямована на запобігання та зменшення згубного впливу на довкілля, ліквідацію наслідків такого впливу.

На завершення варто додати, що процес переходу до ринкової моделі економічних відносин, який розвивається в Україні, а також зацікавлення зарубіжних інвесторів у фінансуванні й підтриманні різних програм, потребують застосування узагальнених у всесвітній практиці екологічних операцій, отже, перед екологічним аудитом відкривається широкий спектр можливостей.

Література:

1. Юрченко Л. І. Екологія: [навчальний посібник] / Л. І. Юрченко. – К.: Професіонал: Центр учбової літератури, 2009. – 304 с.,
2. Дж. Бартельс / Бартельс Дж. Практика экологического аудирования // Экологический учет и аудит: сб. статей. – М.: ФБК-ПРЕСС, 1997. – С. 109–123.
3. Гуцаленко Л.В. Екологічний аудит та інспектування: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Л.В. Гуцаленко, В.А. Фостолович. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 278 с.

УДК 502.3:504.062(064):330.15

ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ СКИДІВ ЗАБРУДНЮЮЧИХ РЕЧОВИН БЕЗПОСЕРЕДНЬО У ВОДНІ ОБ'ЄКТИ

В.І. Уberman¹, Л.А. Васьковець²

¹ *НДУ УКРНДІЕП*

вул. Бакуліна, 6, Харків, 61166

e-mail: vladimir.uberman@yandex.ua

² *Національний технічний університет України «ХПІ»*

вул. Багалія, 21, Харків, 61002,

e-mail: ludmila.vaskovets@yandex.ua

Платежі за забруднення навколишнього природного середовища (НПС) належать до найголовніших складових економічного механізму природокористування та важелів державного впливу на якісний стан об'єктів НПС. У 2011 р. у Податковому кодексі України (ПКУ) відбувся перехід від системи зборів за забруднення НПС, яка існувала з 1999 р., до екологічних податків (розділ VIII ПКУ). Для водного середовища оподатковуються скиди забруднюючих речовин безпосередньо у водні об'єкти (ст. 245 ПКУ). Екологічна частина зазначеної статті ґрунтується на успадкованих від попередньої системи принципах, що не зазнали змін, та на визначеннях водного законодавства. Неузгодженість податкового та водного законодавств, помилки у важливих актах останнього найбільш яскраво висвітлилися в практичній діяльності водокористувачів при застосуванні ними вимог ст. 245 ПКУ. Найбільш відомим наслідком таких помилок є т.з. подвійне оподаткування скидів деяких забруднюючих речовин (зокрема, сульфатів та хлоридів) та абсурдно велике оподаткування окремих показників складу зворотної води (зокрема, мінералізації). Авторами виявлено причини зазначених помилок, досліджено їх наслідки та запропоновано еколого-правові заходи для усунення.

В роботі, зокрема, визначено, що при повному та точному застосуванні вимог ст. 245 ПКУ усіма водокористувачами України у 2014 р. треба було би сплатити 174226 млн. грн., що становить біля 34,7 % планових доходів Державного бюджету України на 2015 р.

Такий величезний потенціал податку свідчить про методично помилковий підхід, використаний у принципах оподаткування скидів забруднюючих речовин. Також виявлена груба технічна помилка при переході від документа «Методика визначення тимчасових нормативів плати і стягнення платежів за забруднення навколишнього природного середовища», затв. Мінприроди у лютому 1992 р., до відповідного документа 1993 р. Ця помилка реплікувалася усіма подальшими нормативно-правовими актами, що призвело до включення показника «мінералізація води» у градацію гранично допустимої концентрації (ГДК) $\leq 0,001 \text{ мг/дм}^3$ з найбільшою ставкою оподаткування.

На підставі аналізу виявлених помилок і недоліків, спричинених відсутністю узгодженості з умовами екологічної безпеки та вимогами водного законодавства, пропонуються наступні зміни та доповнення у «Переліку забруднюючих речовини, скидання яких нормується» (затв. постановою Кабінету Міністрів України від 11 вересня 1996 р. № 1100). Назву Списку А змінити на таку: «Забруднюючі речовини та показники речовинного складу зворотної води, що нормуються у всіх випадках скидання зворотних вод». Назви Списків Б – Г починати словами «Забруднюючі речовини, групи речовин ...». Структурувати Список А за категоріями речовин: забруднюючі речовини; токсичні речовини у стічній воді; забруднюючі речовини, що внесені місцевими природоохоронними органами зі списків Б та В; групи забруднюючих речовин (яка включає, зокрема, сульфати та хлориди); сумарні показники речовинного складу зворотної води (яка включає, зокрема, мінералізацію води). Крім того, пропонується виправити у ст. 245 ПКУ наслідки грубої помилки стосовно застосування ставки податку за найменшою величиною ГДК до речовин, на які «не встановлено» ГДК.

За одержаними результатами подано пропозиції Мінприроди та Державній фіскальній службі України щодо внесення змін у відповідне законодавство. ❧

УДК [502.17:630*907.12]:712.23

ПРОБЛЕМИ СТВОРЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНИХ ЛАНДШАФТНИХ ПАРКІВ

Т.І. Харачко, В.І. Талайло

Національний лісотехнічний університет України

вул. Генерала Чупринки, 103, м. Львів, 79057

e-mail: nltu@ukr.net

Впродовж останніх десяти років мережа об'єктів природно-заповідного фонду України поповнилась дванадцятьма новоствореними регіональними ландшафтними парками (надалі РЛП), а їх загальна кількість в Україні становить зараз біля п'ятдесяти [1]. Згадані об'єкти (РЛП), згідно ст. 23 Закону України «Про природно-заповідний фонд України» створюються з метою збереження в природному стані типових або унікальних природних комплексів та об'єктів, а також забезпечення умов для організованого відпочинку населення [2].

Виконання завдань, що покладаються на РЛП, а саме: збереження цінних природних та історико-культурних комплексів та об'єктів; створення умов для ефективного туризму, відпочинку та інших видів рекреаційної діяльності в природних умовах з додержанням режиму охорони заповідних природних комплексів і об'єктів можливе лише за умови самостійної організації адміністрацією парку усіх видів діяльності передбаченої проектом створення РЛП.

Юридична колізія полягає у часто вживаному варіанті організації регіональних парків без вилучення земельних ділянок, водних та інших природних об'єктів у їх власників або